

DEBTK_BTTR490OMA Nemzetközi kapcsolatok története

Kurzus címe: Nemzetközi kapcsolatok története, kora újkor	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: választható (egy tantárgyon belül)	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹ : gyak. (kredit%)	
A tanóra ¹ típusa gyakorlat és óraszám: 28 az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ² (ha vannak): –	
A számonkérés módja: gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok ³ : szemináriumi dolgozat, referátum, zárthelyi dolgozat, órai aktivitás	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 9.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): –	

Kurzusleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása, vagy a féléves témák felsorolása (ld. **új szakos KKK**, ill. NAT Magyar Közlöny 2020. évi 17. szám)

A kora újkor általános történeti tendenciái. Demográfiai növekedés, korai kapitalista gazdasági rendszer, felfedezések és korai kolonizáció, hadügyi forradalom.

A reformáció terjedése Európában. A hitújítás kezdeti szakaszának politika- és hadtörténeti következményei. V. Károly császárrá koronázásától a schmalkaldeni háborúig. (1530-1547). A Confessio Augustana és annak hatásai Európa vallási térképére.

Európa politikai viszonyai a 16. század második felében. A Habsburg-francia konfliktus.

A haditechnika és a hadművészet fejlődése a 16–17. században.

A kolonizáció hadtörténeti háttere

A „nyolcvanéves háború”, a Németalföldi szabadságharc – a spanyol hegemonia megtörése (1566–1648)

A „hosszú háború” (tizenötéves háború) az oszmánok ellen. Közép-Európa államai a 16. század második felében

Európai hatalmi viszonyok a 16–17. század fordulóján 1618-ig. (a katolikus megújulás hatásai, a Protestáns Unió és a Katolikus Liga megalakulása).

A harmincéves háború első/cseh-erdélyi szakasza. A harmincéves háború második/dán szakasza 1625–1629. A harmincéves háború harmadik/svéd szakasza 1630–1648. A vesztfáliai béke.

Nyugat-Európa politika- és hadtörténete a 17. század második felében. Európa „belső expanziója”, az oszmánok elleni felszabadító háborúk.

KKK megfelelés:

Áttekintő, horizontális igényű, szintetizáló, tudományosan megalapozott ismeretek Európa és az Európán kívüli világ politikátörténetéről, társadalomtörténetéről, művelődéstörténetéről, gazdaságtörténetéről; történeti földrajz;

¹Nftv. 108. § 37. tanóra: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

hadtörténet
Mely NAT-KET elemeket tartalmazza a kurzus? (kerettantervekhez ld. https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat)
NAT 5-8: Új látóhatárok: A földrajzi felfedezések Korai kapitalizmus A vallási megújulás Az új világkép kialakulása NAT 9-12: A kora újkor: A földrajzi felfedezések A korai kapitalizmus Reformáció Európában Hitviták tüzeiben, vallási konfliktusok KET 9–12: A kora újkor
Mely NAT-ra épülő érettségi vizsgatárgy követelményeket tartalmazza a kurzus? (ld. https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol)
A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása) A gyarmatosítás a 16-17.században, a világkereskedelem kialakulása A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon A török kiűzése
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott</i> irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
Chadwick, Owen: A reformáció. Bp., 2003. McGrath, Alister E.: Kálvin. Bp., 1996. Orosz István—ifj. Barta János—Angi János (szerk.): Európa az újkorban (16-18. század). Debrecen, 2006 Poór János (szerk.): A kora újkor története. Bp., 2009. Parker, Geoffrey: The Military Revolution: Military Innovation and the Rise of the West, 1500–1800. Cambridge University Press, 1996. Tózsza-Rigó Attila: Egy önkéntes „fogságba” vonulás története. V. Károly lemondásának és visszavonulásának a körülményei. In: Bárány Attila – Pószán László (szerk.): Száműzetés, fogság, szabadulás a középkori és koraújkor Európában. Debrecen, 2021. 197–213.
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség, attitűd</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a kurzus jellemzően, érdemben hozzájárul (ld. szakos KKK)
Felismeri a nagy földrajzi felfedezések jelentőségét, és értelmezni tudja az ebből következő gazdasági, kereskedelmi átalakulásokat.

Ismeri a kora újkori Európa és Európán kívüli világ történetét, tisztában van a reformáció alapvető tételeivel és a világra gyakorolt hatásukkal, , kontextusba tudja helyezni a katolikus megújulás jelentőségét.

Tisztában van a kora újkori függetlenségi mozgalmak és a török kiűzésének jelentőségével.

Tisztában van a kora-újkori és újkori művelődés- és eszmetörténeti fogalmakkal.

Különbséget tud tenni a különböző államformák között.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):

Kurzus oktatója (név, beosztás, tud. fokozat): **Tózsza-Rigó Attila, egy. docens, Ph.D. habil.**